

[Yvonne Herløv Andersen]

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg har også haft lejlighed til at besøge Grønland her i sommer, men jeg må sige, at den 14 dages tur på ingen måde gør et folketingsmedlem til ekspert el. lign. Jeg tror, man skal bo deroppe i flere år og skal tale det grønlandske sprog, før man overhovedet får indblik i, hvilke problemer det egentlig drejer sig om.

Ved første drøftelse af hele dette lovkompleks gik centrum-demokraternes ordfører, hr. Erhard Jakobsen, velvilligt ind på de tanker, man i hjemmestyrekommissionen var nået frem til, og som har udmøntet sig i den række lovforslag, der er til behandling i dag for anden gang. De har alle til sigte at fortsætte den udvikling, der gennem mange år er sket på Grønland, og som det også er sagt ved førstebehandlingen, ligner denne udvikling den færøske, når vi undtager det økonomiske grundlag.

Der er på Grønland et stort ønske om en højere grad af medbestemmelse, og dette ønske er da også tilgodeset i hjemmestyreloven, som gradvis skal overføre de forskellige administrative områder til det grønlandske hjemmestyre. men selv efter gennemførelsen af hjemmestyre vil der være de samme besværligheder, som der er i dag: problemerne forsvinder jo ikke ved gennemførelsen af disse lovforslag. Det vil i mange år fremover være danske udsendte, der dominerer administrationsapparatet, ligesom der stadig væk i mange år fremover vil blive undervist af danske udsendte folkeskolelærere, og der vil også stadig være problemer med levestandardforskelle mellem bygd og by. Det tager mange år at få disse forhold ændret og få uddannet tilstrækkelig mange grønlændere til at overtage disse områder fuldt og helt, og selv om man får gjort det, er det jo således – det er det også hernede i Danmark – at man har brug for specialister udefra til mange områder.

Grønland er en del af riget og har aldrig været en dansk koloni. Derfor er det ikke et kolonistyre, vi står for at skulle afvikle. Der er snarere tale om en decentralisering, tilpasset efter grønlandske forhold og i en takt, der passer sammen med disse.

Det skal stå helt klart, at Danmark med dette skridt ikke fralægger sig noget som helst ansvar, men i stedet for siger, at grøn-

lænderne kan overtage det, de vil, i det tempo, de vil, men det er ikke noget, der bliver pålagt ved tvang, og vi står stadig væk ved vores økonomiske ansvar. Hjemmestyreloven skal jo, som det også er sagt heroppefra af andre ordførere, til afstemning i Grønland, hvor 1 pct. af befolkningen i det danske rigsfællesskab skal stemme om, at de 90 pct. skal bære det økonomiske ansvar videre frem for gennemførelsen af disse love. Det er måske nok lidt urimeligt – ud fra princippet om, at medbestemmelse, ansvar og økonomi skal følges ad.

Det er også i denne forbindelse værd at gøre opmærksom på, at kravet om ligeløn mellem udsendte og grønlændere skal ses i lyset af, at grønlændere ikke betaler statskat, men i de fleste tilfælde betaler en kommuneskat på ca. 15 pct. Problemet med at få ligeløn vil på nuværende tidspunkt hænge nøje sammen med den grønlandske fiskeindustri konkurrencedygtighed over for andre lande. Først hvis der gennemføres en landsskat til delvis selvfinansiering, vil ligeløn danskere og grønlændere imellem være relevant. Men inden for området fiskeindustri skal der stadig væk – det bliver man i hvert fald klar over, når man bliver sendt på en 14 dages tur derop – investeres virkelig mange penge for at gøre det effektivt og rentabelt, især i de mindre bygder, hvor der mange steder endnu ikke er indlagt elektricitet. Der står man endnu i 1978 og bearbejder fisken manuelt; derefter tørrer og salter man den, men har ikke altid lige gode muligheder for at komme af med den. I de større byer filetterer og fryser man den i sommermånederne, hvilket skaber det store problem med arbejdsløse grønlændere i vintermånederne. Dette har fået mig til at tænke på, om ikke det er muligt at investere således, at man kan videreforarbejde og færdigbehandle fisken i vintermånederne til direkte salg til forbrugere i stedet for.

Der blev også i debatten under den tidligere førstebehandling rejst spørgsmålet, om Grønland ved en folkeafstemning kan melde sig ud af EF. Men hvad ved den almindelige grønlænder om EF? Sikkert lige så lidt som den almindelige dansker. De færreste er sikkert vidende om, at EF yder store millionbeløb til udvikling af industri og vejnet på Grønland, og der er for centrumdemokraterne ingen tvivl om, at Grønland